

In de greep van de goeroe

Ivo van Woerden bij Meulenhoff:

Het drama van Alphen

Op zoek naar mijn Frankrijk (met Wilfred de Bruijn)

De vreemdeling in de tuin

50 jaar Margreet Dolman (met Paul Haenen)

In de greep van de goeroe

ivovanwoerden.com

meulenhoff.nl

Ivo van Woerden

In de greep van de goeroe

Een journalistieke zoektocht naar de cultus rond spiritueel
influencer Bentinho Massaro en de schaduwzijde
van moderne spiritualiteit

MEULENHOFF

Deze publicatie is tot stand gekomen met steun van het
Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

ISBN 978-90-290-9817-5

ISBN 978-94-023-2827-1 (e-book)

ISBN 978-90-492-1054-0 (audio)

NUR 320

Omslagontwerp: Bloemendaal & Dekkers

Auteursfoto: © Thijs Bartels

Vormgeving landkaarten: Thomas Meerlo

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2026 Ivo van Woerden en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van
Sebes & Bisseling Literary Agency te Amsterdam.

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

DISCLAIMER

Bentinho Massaro heeft beschuldigingen van seksueel, financieel en psychisch misbruik altijd ontkend. Hij is er ook niet voor veroordeeld. Zijn eerdere reactie op de beschuldigingen is verwerkt in het hoofdstuk ‘Nasleep’. Massaro heeft niet gereageerd op herhaalde verzoeken om wederhoor voor dit boek. Dat geldt ook voor groepsleden Marcelle Wijnand en Cory Katuna. De pogingen tot wederhoor zijn verwerkt in het hoofdstuk ‘Verantwoording’.

Opgedragen aan iedereen die zoekt naar de antwoorden

*

'Hey ■■■

*If a journalist called Ivo van Woerden reaches out to you
for an interview about the monastery, do not reply.*

The management will take care of it.'

Inhoud

Dimensie 0	9
<i>De vondst van Brent</i>	11
Dimensie 1	21
<i>Mijn breekpunt</i>	23
Dimensie 2	59
<i>De Amerikaanse droom</i>	61
<i>Het gevolg van overgave</i>	93
Dimensie 3	103
<i>'Zitten hier vermogende mensen?'</i>	105
<i>Kenmerken van een sekte</i>	147
Dimensie 4	161
<i>De weg naar het Tweede Experiment</i>	163
<i>Wat er op het spel staat</i>	195
Dimensie 5	215
<i>Vluchten naar het klooster</i>	217
<i>Hersenspoelen, groepsgedrag en gedwongen controle</i>	257

Dimensie 6	269
<i>De Amigo's</i>	271
<i>Zelfbeschikking en autonomie</i>	411
Dimensie 7	419
<i>Nasleep</i>	421
Verantwoording	455
Dankwoord	471
Bronnenlijst	475
Register	491

Dimensie 0

De vondst van Brent

Het is zaterdag 9 december 2017, half een 's middags en rechercheur Chris Stevens staat op de picknickplek vlak bij de Midgley-brug, die net buiten Sedona, Arizona, over de Wilson Canyon heen loopt en uitzicht biedt op Oak Creek Canyon. Twee wandelaars hebben er een lichaam gevonden en 911 gebeld. Direct nadat de melding binnenkwam is Stevens ernaartoe gereden. Zo'n vier à vijf keer per jaar is het raak, dan springt er iemand van de brug, weet Stevens. Een jaar geleden was er aan beide kanten van de brug een hekwerk geplaatst om suïcidepogingen te bemoeilijken. Was er nu dan toch weer iemand...?

Stevens tuurt langs de stalen boogconstructie van de brug de diepte in voorbij de rode, beige en oranje rotsen. Daar, in de buurt van de Huckaby Trail, moeten de wandelaars zich ongeveer bevinden. Stevens kijkt, maar krijgt ze niet in het vizier.

De brandweer moet al ter plaatse zijn, al ziet hij die ook nergens. Aan de andere kant van de brug staat een auto, op een plek waar je niet mag parkeren. Stevens gaat erheen. Het is een zwarte Toyota 4-Runner met een nummerbord uit Colorado. Op de bestuurdersstoel ligt een McDonald's-bonnetje waar op de achterkant iets met de hand geschreven staat.

Het is vanaf de auto zo'n zes stappen om autoweg 89A over te

steken en de diepte in te kijken. Er loopt een slecht begaanbaar pad langs de rotsrand dat voert naar het doorgegeven punt. Stevens begint aan de afdaling.

Eenmaal beneden treft hij naast de wandelaars twee collega's van de brandweer aan. Ze staan bij het lichaam van een jongeman, rond de dertig jaar oud, die op zijn zij op de rivierbedding ligt met veel letsel. Zijn t-shirt is wat opgetrokken zodat zijn buik zichtbaar is. De wandelaars vertellen dat ze, toen ze hem vonden, voorzichtig aan zijn schouder hebben geschud en zijn ademhaling hebben gecontroleerd. Stevens schat in dat de man een val van zeventig meter heeft gemaakt.

Hij maakt foto's van wat hij aantreft. Ook inventariseert hij de voorwerpen die de man bij zich had. In een broekzak zit een autosleutel van een Toyota 4-Runner en in een andere zak zit een naamkaartje aan een blauw koord. Er staat 'The Sedona Experiment II', 'deelnemer' en de met de hand geschreven naam 'Brent' op. In een zwarte portemonnee zitten een rijbewijs en meerdere creditcards op naam van 'Brent Marc Wilkins', een verzekeringskaart en de registratie van een auto uit Colorado.

'The Sedona Experiment II' klinkt Stevens bekend in de oren. Hij kwam de woorden tegen in een document over Bentinho Massaro. Sinds het begin van het jaar is deze uit Nederland afkomstige spiritueel leraar in Sedona neergestreken om daar bijeenkomsten te organiseren in het Creative Life Center, een rood complex dat aan de stadsrand ligt en een in het oog springende torenspits van donkergroen glas heeft, waardoor het iets van een moderne kerk weg heeft.

Stevens had zich al voorgenomen om eens met Massaro te gaan praten nadat hij verschillende verontrustende telefoontjes had gekregen. Eentje kwam van een kassamedewerker van Whole Foods, het lokale filiaal van de supermarkt, die vreemd gedrag beschreef van iemand die een naamkaartje droeg waarop 'The Sedona Experiment II' stond. 'De kassamedewerker vond dat deze persoon zo paranoïde en nerveus deed,' zal Stevens later tegen me zeggen

als ik hem over de zaak spreek. “Ik vraag me af wat er bij dit experiment gebeurt,” zei de medewerker. “Het was alsof die retraite-deelnemer bang was om met zijn boodschappen gesnapt te worden door een andere deelnemer.”

Iemand anders had Stevens gebeld om te zeggen dat Massaro en het experiment dat hij uitvoerde niet deugden, dat hij hoopte dat de politie op zou letten, ook omdat de deelnemers werd aanbevolen om te vasten. Eerder had dat in Sedona voor problematische situaties gezorgd en het stadje wereldwijd negatief op de kaart gezet. Zelfhulpgoeroe James Arthur Ray had er in 2009 op het Angel Valley Retreat Center een zweethutceremonie geleid waarbij twee deelnemers waren omgekomen en achttien anderen naar het ziekenhuis waren gebracht met onder meer brandwonden, uitdrogingsverschijnselen en ademhalingsproblemen. Een van hen overleed daarna alsnog. Ze bleken voor aanvang van die ceremonie 36 uur gevast te hebben. Stevens werkte toen net op het politiebureau en zou de zaak nooit vergeten.

Er was nu meer aan de hand dat in Stevens' ogen alarmerend was. ‘Er belde een onderzoeksjournalist om ons te waarschuwen,’ vertelt hij. ‘Die zei dat dit evenement slecht was, niet goed voor Sedona.’ Op 1 december, een dikke week voor Wilkins' lichaam werd aangetroffen, was op blogplatform Medium het artikel ‘Tech Bro Guru: Inside the Sedona Cult of Bentinho Massaro’ verschenen, van de hand van Be Scofield die, anders dan Stevens had onthouden, een webdesigner was die zichzelf op dat moment tot journalist had omgedoopt. ‘Zij is degene die ons belde,’ zegt Stevens. Hij las het artikel waarin Scofield uit de doeken deed hoe ze undercover was gegaan in Massaro's groep en op basis van anonieme bronnen en videofragmenten stelde dat hij zijn gemeenschap voorbereidde op een collectieve zelfmoord.

Het was een alarmerend artikel en samen met de andere meldingen was het aanleiding geweest om dieper in Massaro en zijn beweging te duiken. ‘Ik ben niet goed met sociale media,’ zegt Stevens. ‘Dus mijn collega ging aan de slag.’ Ze had een berg video's

doorgenomen en gegrassduind door zijn socialemediaberichten en alles wat haar opviel samengevoegd. In het dossier was onder andere te lezen dat Massaro een dieet van ‘droog-vasten’ aanbeval, waarbij je langere tijd niet at en dronk. Dat vond Stevens zorgelijk, omdat er tijdens de retraite ook activiteiten in de woestijnhitte buiten waren aangekondigd: *hikes* en meditaties. Wie niet at en dronk, kon daardoor uitdrogen en in de problemen komen, helemaal als ze zich in een rotsachtige omgeving bevonden.

Massaro sprak mensen motiverend toe, zo bleek uit de video's die Stevens' collega had bekeken. Er zat er eentje tussen waarin Massaro tegen zijn publiek zei: ‘Wake up to something important, otherwise kill yourself.’ Ook waren er uitspraken als: ‘Je moet uitkijken naar je dood’ en: ‘Ik kijk ernaar uit jullie allemaal gedag te zeggen.’

Stevens wilde voorkomen dat devote volgelingen narigheid overkwam. Hij zette een undercoveragent in die Massaro in de gaten moest houden en hij was van plan om na dit weekend aan te kloppen bij het huis waar Massaro verblijft op Redstone drive, poolshoogte te nemen en zijn zorgen uit te spreken, maar daar wil hij, nu hij bij het lichaam van Wilkins staat, niet meer mee wachten.

Eerst moet hij ervoor zorgen dat het lichaam van de rivierbedding wordt gehaald, er moet een brancard komen om het lichaam naar boven te dragen en een helikopter om het daarna te vervoeren. Vervolgens moet Stevens terug naar het bureau om het bewijs te inventariseren en Wilkins' ouders het slechte nieuws brengen.

Lid van een sekte

Die avond gaat de telefoon op het politiebureau. Het is Gary Wilkins, de vader van Brent, die rechercheur Stevens alles over zijn zoon, zijn enige kind dat hij zojuist is verloren, wil vertellen om bij het onderzoek te helpen. Rechercheur Stevens neemt het gesprek op en maakt er een verslag van in het politierapport.

Gary vertelt hem dat Brent, een professionele tennisser, aan een spirituele zoektocht begon, dat hij Bentinho Massaro ontdekte

op internet en dat hij steeds meer in diens lessen ging geloven. Brent was op zoek naar spirituele verlichting en zijn ouders maakten zich zorgen over hoe ver hij daarin zou gaan. Ze omschreven hem als 'een perfectionist' en hoopten al die tijd dat hij niet te devoot zou worden aan Massaro en zijn groep, maar ze hadden van een afstandje moeten toezien hoe hun zoon dat wel werd. Hij was er volgens hen psychisch van in de war geraakt.

Gary en Trish, Brents moeder, schakelden iemand in die Brent uit 'de sekte' moest halen, hem duidelijk moest maken dat dit niet goed voor hem was, maar dat was vergeefs geweest, tekende Stevens op in zijn rapport. Ze vonden het vooral zorgelijk dat Brent 'zich isoleerde van zijn familie'. Brent kreeg zelfmoordgedachten, volgens zijn ouders omdat hij was afgewezen door een meisje dat deel uitmaakte van de groep. 'Hij dacht erover van een brug af te springen om er een eind aan te maken,' had Gary gezegd. Daarop was Brent opgenomen geweest in een psychiatrisch ziekenhuis, maar nadat hij was ontslagen, wilde hij toch weer naar Massaro en de groep teruggegaan. Brents ouders hadden hem 'gesmeekt' om dat niet te doen, om bij hen te blijven, maar hij vertrok naar de groep die zich toen in Boulder, Colorado, bevond. Daarna was hij hen naar Sedona gevolgd.

'Hoe sta je tegenover de dood?'

De volgende ochtend staan rechercheur Stevens en zijn collega om acht uur op de stoep van het huis waar Massaro verblijft. Stevens heeft geluidsapparatuur bij zich en neemt alles op. Hij zal het woord voeren en zijn collega is mee als stille versterking. Na lang aankloppen gaat de deur open. Er staat een jongeman in de deuropening.

'Sorry dat we je wakker maken,' zegt Stevens tegen de dan 29-jarige Massaro. Ze mogen binnenkomen. Zijn eerste indruk van Massaro is dat hij 'erg charismatisch, innemend, maar ook jong, misschien zelfs wat onvolwassen is'.

Stevens komt, zegt hij, om over het undercoverartikel van Be Scofield te praten dat onlangs over Massaro is gepubliceerd.

‘Het is ongeveer voor negentig procent verzonnen,’ zegt Massaro, ‘en het tegenovergestelde van wat er daadwerkelijk aan de hand is. Maakt u zich ergens zorgen over?’

‘Om het vasten,’ antwoordt Stevens. Hij koppelt er de combinatie met wandelen en mediteren aan. Met het Master Fast System (MFS) heeft Massaro zelf goede ervaringen, zegt hij: je kunt er je lichaam volgens hem mee helen, je krijgt er meer energie van, bent helderder van geest en dat kan van pas komen bij het mediteren. Van de honderd zestig deelnemers aan The Sedona Experiment zijn er volgens hem twintig die dat vastenprogramma volgen, waarbij ze één lichte maaltijd per dag nemen en verder grapefruit-sap drinken. De deelnemers kunnen zelf hun dieet aanpassen als ze zich er niet prettig bij voelen. Een voormalig verpleegkundige houdt die deelnemers bovendien in de gaten.

Stevens spreekt zijn zorgen uit: mensen die vasten én wandeltochten maken kunnen in de problemen raken, dat gebeurt regelmatig in Sedona. Massaro zegt toe dat hij er iets over zal aankondigen tijdens een aankomende sessie.

Stevens leidt het gesprek naar een andere zorg: ‘We hebben enkele video’s van je bekeken op YouTube. Hoe denk je over je leven en over doodgaan?’

Massaro moet daar even over nadenken. ‘Ik geloof dat als we doodgaan, we ons lichaam achterlaten. Ik denk niet dat ons bewustzijn een product van onze hersenen is.’ Het bewustzijn bestaat volgens hem ook buiten de geest. ‘Dus ik maak me geen zorgen over de dood,’ zegt Massaro.

Het gesprek gaat door over waar de deelnemers aan zijn retraite vandaan komen, waar ze verblijven en wat het doel van de retraite is.

‘Stel dat er deelnemers naar je toe komen die zeggen zelfmoordgedachten te hebben, wat bied je ze dan aan?’

‘Dat heb ik volgens mij nog niet meegemaakt,’ zegt Massaro. Al neemt hij die uitspraak daarna wat terug, omdat er wel mensen

zijn geweest 'die zeggen dat ze in het verleden hebben geworsteld met depressie en suïcidale gedachten'. Mocht het nu 'hypothetisch' voorkomen, dan redeneert hij dat hij zal adviseren wat hij altijd bij 'verwarring', 'existentiële twijfels' en 'paniek' adviseert: het te laten zijn voor wat het is. 'Als mensen geen betekenis geven aan hun gedachten en emoties, zijn ze als stof in een plas water en zakken die vanzelf weg. Ik zou mensen nooit adviseren om zelfmoord te plegen.'

'Maar dat heb je wel gedaan,' zegt Stevens, die zijn aantekeningenboek erbij pakt. 'In je eigen video zeg je: "Wake up to something important, or otherwise kill yourself." Dat zijn jouw woorden.'

'Ja dat zijn mijn woorden,' zegt Massaro. 'Ik kan ze me niet herinneren, maar het is iets dat ik gezegd kan hebben... Dus je hebt mijn video bekeken?'

'We hebben heel veel video's van je gezien.'

Het is een manier om mensen wakker te laten schrikken, legt Massaro uit. 'Er zit zo veel potentie in dit leven, als je dat niet wilt inzien en er het slachtoffer van wilt zijn en niet wilt zien wat je in vervoering brengt, kun je er net zo goed een eind aan maken.' Maar letterlijk heeft hij dat niet bedoeld.

'Dat begrijp ik,' zegt Stevens. 'Maar als je zoiets zegt, kan iemand die je serieus volgt dat als een suggestie interpreteren.'

'*Fair enough.*' Al denkt Massaro wel dat de mensen die hem volgen begrijpen wat hij bedoelt. 'Maar ik begrijp dat als u dit tegenkomt in uw onderzoek, u het letterlijk neemt, omdat u uw werk doet.'

'We maken ons zorgen als we zoiets tegenkomen. Er zijn hier veel deelnemers, van wie meerdere een Master Fast doen en andere misschien op zoek zijn naar verlichting of iets anders in hun leven. Als als ze dat niet vinden, willen we niet dat je suggereert dat ze er een eind aan moeten maken. Ik heb begrepen dat een aantal mensen uit Colorado je hiernaartoe zijn gevolgd?'

'Ja, zo'n acht mensen,' stelt Massaro.

'Vertel me eens over Brent.'

'Brent is iemand die veel twijfelt: hij weet niet wie hij wil zijn en

niet wat hij wil doen. Hij kan zich niet aan een plek binden, waardoor hij tussen Colorado en Sedona heen en weer blijft pendelen.' Brent kan dat volgens Massaro 'omdat hij financieel op een plek is waar hij zich dat kan veroorloven'. Hij meent zelfs dat Brent onder grote druk van zijn vader staat.

Stevens wil weten waar Brent woont.

Massaro zal dat moeten navragen. Maar waarom vraagt Stevens zo specifiek naar Brent?

'Daar komen we zo op,' zegt Stevens. 'Heeft hij een vriendin of iemand anders die belangrijk is in zijn leven?'

Massaro noemt hem 'aseksueel'.

'Heeft hij ooit gezegd dat hij zelfmoord wilde plegen?'

'Nee, niet dat ik weet,' zegt Massaro. 'Dat zie ik niet als iets wat bij hem op zou komen.'

'Wist je dat hij vorig jaar opgenomen is geweest in een psychiatrisch ziekenhuis?'

'Hij stond in de paniekstand,' antwoordt Massaro. 'Hij heeft veel *freak moments*.'

'Dus als we even teruggaan naar je woorden "Wake up to something important, otherwise kill yourself", en hij is in de war, en hij neemt die woorden letterlijk...' filosofeert Stevens. 'Wat zou dan het resultaat kunnen zijn?'

'... uhm... niet dat... Maar ik begrijp je volledig.'

'Nou, gisteren heeft hij een eind aan zijn leven gemaakt.'

'Nee.'

'We hebben dit bij hem gevonden.' Stevens laat Massaro Brents naamkaartje zien.

'Maak je een grap?'

'Over zoiets maak ik geen grappen. We wilden met je komen praten over jouw woorden, want we willen zeker weten dat jouw woorden hem niet hiertoe hebben aanzet.'

Stevens vertelt wat er achter op het McDonald's-bonnetje stond dat hij in de auto van Brent heeft gevonden. 'Hij schreef dat hij fouten had gemaakt,' zegt Stevens. 'Weet jij welke fouten?'

Massaro vermoedt dat het over de druk ging die hij zichzelf oplegde en dat hij, omdat hij niet de gewenste resultaten zag, dacht dat hij iets verkeerd deed.

‘Dit is waarom we met je wilden komen praten,’ zegt Stevens. ‘Een van je deelnemers is overleden en we willen niet dat dat nog eens gebeurt.’

Dimensie 1

Mijn breekpunt

Ineens keek ik mijn breekpunt recht in de ogen. Al die tijd had ik weerstand gevoeld. Ik was in maart 2021 begonnen aan een onderzoek naar spiritueel leraar Bentinho Massaro uit het Amsterdamse Gein, die volgens zijn website garant stond voor een leer die ‘mind-blowing’, ‘extraordinary’ en ‘cutting-edge’ was. Massaro was een ‘ander soort wezen’, hij bood ‘de essentie van alle grote spirituele paden’ aan, door ‘de nadruk te leggen op wat werkt en te negeren wat niet werkt’. Door zijn leer toe te passen en de meditatie te volgen zou je ‘snel een directe ervaring opdoen van je Tijdloze en Eeuwige Zelf’. Dat noemde hij ‘totale vrijheid’. En je zou ook je ‘levensdoel’ vinden.

Ik begon eerst maar eens naar zijn YouTube-video's te kijken. Daarin kwamen allerlei begrippen en concepten voorbij waar ik werkelijk geen chocola van kon maken. Het ging over ‘ego’ en over ‘I am’ en over ‘bewustzijn’, ‘energie’, ‘niveaus’, ‘dimensies’, ‘manifesteren’, ‘een broodkruimelspoor van opwinding’, maar ook over ‘aliens’, ‘wezens’, en een hele berg -ismen: ‘is-isme’, ‘iets-isme’, ‘niets-isme’.

Het waren lang uitgesponnen zinnen waarin ook tegenstellingen zaten die soms helder leken, maar me dan toch weer ontglippen. Het duizelde me en ik kon me niet voorstellen dat iemand dit

wél kon volgen. Wat werd hier nou verkondigd? En wie ging er in zoiets mee?

Voor veel mensen was dit, afgaande op Massaro's sociale media, interessante en heldere informatie. Bij elkaar had hij er ongeveer één miljoen volgers verzameld. Het succes lachte hem toe: op zijn socials leek het alsof hij Nederland al lang de rug had toegekeerd om jetsettend over de hele wereld zijn leer aan de man te brengen. Hij bood cursussen aan, privéretraites op tropische locaties die soms wel 10.000 dollar kostten. Hij droeg vaak een driedelig pak, rookte een sigaar, had een glas whisky in de hand en schroomde ook niet om zijn afgetrainde lijf te laten zien. Hij werd regelmatig vergezeld door vrouwen die zo van een catwalk af leken te komen, doorgaans met wespentailles en lang golvend engelenhaar.

Ik hoorde voor het eerst over Massaro tijdens een telefoongesprek met Esma Linnemann van *de Volkskrant*. We hadden afgesproken om ideeën voor artikelen door te nemen. Toen ze me vroeg wat me bezighield, vertelde ik haar dat iemand in mijn omgeving zich in het begin van de coronacrisis op Facebook was gaan presenteren als goeroe. Het was een knappe afgetrainde man van in de twintig die na een studie werktuigbouwkunde een burn-out had gekregen en daarna op een spirituele reis was gegaan waarin hij zoveel antwoorden op levensvragen had aangetroffen dat hij zichzelf in staat achtte anderen erover te onderwijzen. Je kon hem inhuren voor lezingen en voor persoonlijke coaching.

Met verbazing had ik zijn berichten gelezen, die vaak clickbait-achtige sensationele koppen hadden waarin hij de pandemie bijvoorbeeld een 'hype' noemde en het over 'fuck corona' had, terwijl de COVID-19-pandemie toen net een paar maanden bezig was en er overal mensen aan de gevolgen van het virus overleden. Vervolgens zette hij uiteen hoe, als je al ziek zou worden, je jezelf kon genezen door je energie aan te passen. Met nog grotere verbazing had ik de vele reacties op zijn posts doorgenomen: voornamelijk likes, hartjes en steunbetuigingen.